

Van: [redacted]
Verzonden: 25-06-2020 14:14
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Vraag over laag frequent geluid

Hi

Graag gedaan!

Groetjes

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden op: donderdag 25 juni 2020 14:05
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Vraag over laag frequent geluid

Beste [redacted]
Bedankt voor het heldere en uitgebreide antwoord. Deze informatie kan ik mooi terugkoppelen aan onze raad!
Met vriendelijke groet,

[redacted]
cluster Wonen en werken

gemeente Bronckhorst

Elderinkweg 2 T(0575) 75 02 50
7255 KA Hengelo (Gld)
Postbus 200
7255 ZJ Hengelo (Gld) Wwww.bronckhorst.nl

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 23 juni 2020 16:36
Aan: [redacted]
CC: [redacted]

Onderwerp: Vraag over laag frequent geluid

Geacht [redacted]

Dank voor uw vraag.

Zoals we net telefonisch ook al hebben besproken, verwijst u naar een onderzoek van het RIVM in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat waarin we naar aanleiding van een motie van de Tweede Kamer hebben onderzocht: (i) hoe de nieuwe richtlijnen voor omgevingslawaai die de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) in oktober 2018 publiceerde zich verhouden tot het Nederlandse geluidbeleid, en (ii) hoe deze WHO-richtlijnen kunnen worden gebruikt om het Nederlandse geluidbeleid te versterken. Het resultaat van dit onderzoek kunt u teruglezen in onze rapportage die te vinden is op onze website (<https://www.rivm.nl/publicaties/motie-schonis-en-who-richtlijnen-voor-omgevingsgeluid-2018-doel-heiligt-middelen>). Zoals u telefonisch al constateerde gaan we in dit onderzoek inderdaad niet in op de effecten van laag frequent geluid (LFG). Een belangrijke reden is dat de richtlijnen van de WHO betrekking hebben op omgevingsgeluid veroorzaakt door wegverkeer, railverkeer, vliegverkeer, wind

turbines en recreatie. Omgevingsgeluid veroorzaakt door andere belangrijke bronnen zoals industrie, burelen, maar ook laag frequent geluid veroorzaakt door ventilatiesystemen, warmtepompen of ander installaties worden door de WHO in haar advies buiten beschouwing gelaten. Daarom is in ons onderzoek geen aandacht besteed aan geluid veroorzaakt door kleinere installaties zoals zwembadpompen. In het advies van de WHO (Pagina 8) is ook terug te lezen waarom: *”Likewise, the current guidelines do not provide specific recommendations for the prevention of health effects linked to neighbourhood noise. Neighbourhood noise may stem from various potential sources of noise (such as ventilation systems; church bells; animals; neighbours; commercial, recreational and occupational activities; or shooting/military). As the sources may be located in close proximity to where people live, they can cause considerable concern even at low levels (Omlin et al., 2011). Several of these sources can also produce low-frequency noise, and as such, require indoor measurements for proper exposure assessment. In general, little scientific research is available on exposure and health outcomes related to neighbourhood noise.”*

Dat wil niet zeggen dat het RIVM geen aandacht aan het onderwerp besteed. Op dit moment zijn de twee belangrijkste:

- Het RIVM zet de literatuur op het gebied van laag frequent geluid op een rij en duidt deze. De bevindingen kunt u teruglezen in rapportages die op onze website staan. De meest recentste bevindingen kunt u teruglezen in de rapportage “Review of evidence relating to environmental noise exposure and annoyance, sleep disturbance, cardio-vascular and metabolic health outcomes in the context of the Interdepartmental Group on Costs and Benefits Noise Subject Group (IGCB(N))“ (<https://www.rivm.nl/publicaties/review-of-evidence-relating-to-environmental-noise-exposure-and-annoyance>) die we in opdracht van het Britse ministerie van Milieu (DEFRA) hebben uitgevoerd. Ook wordt er in opdracht van I&W momenteel aan een up-date van de factsheet over laag frequent geluid gewerkt waarin de meest recente inzichten op een rij worden gezet.
- Het RIVM monitort hoe groot het probleem is. Uit onze rapportage “Meldingen over en hinder van laagfrequent geluid of het horen van een bromtoon in Nederland: inventarisatie” uit 2018 bleek dat ongeveer 2% van de Nederlanders van 18 jaar en ouder ernstig wordt gehinderd door laagfrequent geluid (<https://www.rivm.nl/publicaties/meldingen-over-en-hinder-van-laagfrequent-geluid-of-horen-van-bromtoon-in-nederland>).

Wij hopen u hiermee voldoende geholpen te hebben

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Centrum Duurzaamheid, Milieu en Gezondheid (DMG)**

A. van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA | Bilthoven

Postbus 1 | 3720 BA | Bilthoven

Postbak 10 | Gebouw W3

T: [REDACTED]

E: [REDACTED]

Aanwezig: Maandag (vanuit huis), dinsdag, donderdag en vrijdag

NB. Bij bezoek aan het RIVM dient u zich te legitimeren (geldige Rijkspas, geldig identiteitsbewijs of geldig rijbewijs). Indien geen geldig identiteitsbewijs kan worden getoond, wordt de toegang tot het RIVM geweigerd. Legitimatiebewijzen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan

de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*